

2^e Leergang Bestuurders Woningcorporaties zes middagen van 13.00 tot 19.00 Hilton Soestduinen Maximaal 20 deelnemers – € 4.200 – vrij van BTW

Programmaleider: Jan van der Moolen Organisatie: Wim Boonstra

De Leergang Bestuurders Woningcorporaties faciliteert u bij het vinden van een toekomstbestendige strategie, structuur en cultuur voor uw woningcorporatie.

De leergang en casuïstiek zijn sterk gericht op de praktijk bij woningcorporaties!

De cursus bestaat uit zes interactieve middagbijeenkomsten van 13.00 tot 18.00. Deze middagen worden afgesloten met een gezamenlijk diner (einde 19.00), waar u kunt napraten over het thema van de middag en daarna filevrij weer naar huis kunt gaan.

Programmaleider Jan van der Moolen gaat met een aantal gerenommeerde deskundigen en u op zoek naar een duurzame visie en strategie voor uw woningcorporatie. Laat u uitdagen en inspireren door onze topsprekers en leer ook van de inzichten en ervaringen van collega-deelnemers. Samen met uw medecursisten komt u tot nieuwe inzichten.

Voor iedere cursusmiddag ontvangt u een certificaat met 5 PE punten. En er zijn twee huiswerkopdrachten, die ieder 3 PE punten opleveren. ***Totaal 36 PE punten. € 4.200***
Wij streven naar maximaal 20 deelnemers. Er zijn nog enkele vrije plaatsen.

Op verzoek sturen wij u de voorlopige deelnemerslijst. Wij streven naar maximaal 20 deelnemers. Indien u onverhoopt op één van de geplande dagen verhinderd bent, dan praten wij u bij en bieden wij u een gratis deelname aan een SOM seminar.

Ter voorbereiding ontvangt u het boek: ***“Verandering van Tijdperk”*** van Jan Rotmans!
U vindt veel informatie en kunt zich inschrijven op www.seminarsopmaat.nl

Seminars op Maat Professor Junkerslaan 12 1185 JL Amstelveen telefoon 0650640101 som@seminarsopmaat.nl
www.seminarsopmaat.nl Rabobank IBAN NL93 RABO 0302 3986 94 KvK 333 05931 BTW NL8185.96.922.B.01

Organisatie:

drs. Jan van der Moolen, adviseur en voorzitter Raad van Commissarissen van Lefier en SSH. Oud-directeur CFV jan.vandermoolen@kpnmail.nl tel: 0653125665 en drs. Wim Boonstra, Seminars op Maat wim.boonstra@seminarsopmaat.nl tel: 0650640101

Doel van de leergang:

Doel van de leergang is corporatiebestuurders inzicht te bieden in relevante ontwikkelingen in de samenleving en het vinden van de daarbij passende missie, visie en stijl van leiding geven.

- sluiten visie en strategie aan bij de ontwikkelingen in de samenleving en Woningwet 2015?
- zijn uw stakeholders tevreden met u als partner?
- bedient u de verschillende segmenten binnen uw doelgroep adequaat en evenwichtig?
- wat betekent het "terug gaan naar de kern van de corporatie"?
- hoe verhouden het nieuwe huur en investeringsbeleid zich tot elkaar?
- heeft u een toekomstbestendig verdienmodel en zijn de risico's beheersbaar?
- bent u een inspirerend leider, die zichzelf de maat neemt en die transparant verantwoordt?

Bent u, (i) klaar voor de toekomst en (ii) tijdens en na de transitie volledig in control over uw woningcorporatie? Na de leergang heeft u een goed inzicht in de kern ("waarom"), de visie ("hoe") en de strategie ("wat") van uw bestaansrecht als succesvolle woningcorporatie.

Onderwerpen en data:

Blok 1 - 10 mei 2016	Maatschappelijk ondernemerschap: terug naar de kern
Blok 2 - 31 mei 2016	Leiderschap bij verandering, besluitvorming en verantwoording
Blok 3 - 31 augustus 2016	Veranderingen in de samenleving: visie en strategie
Blok 4 - 22 september 2016	Huurbeleid, vastgoedsturing en investeren
Blok 5 - 19 oktober 2016	Risicomanagement bij woningcorporaties
Blok 6 - 10 november 2016	Bedrijfsvoering en organisatiecultuur

Kosten en voorwaarden:

De inschrijving staat open voor bestuurders van woningcorporaties. **Maximaal 20 deelnemers.** De kosten bedragen € 4.200, vrij van BTW vanwege scholing. **SOM is CRKBO gecertificeerd.** Tevens is **SOM is CEDEO gecertificeerd.** De bijeenkomsten worden door ons aangemeld bij het NBA. Na iedere bijeenkomst ontvangt u een certificaat met de behaalde PE Punten.

U ontvangt een cursusmap. Voor iedere bijeenkomst ontvangt u ter voorbereiding een leeswijzer. Kort voor de bijeenkomsten sturen wij u de presentaties digitaal toe. Op de dag zelf ontvangt u deze ook nog in hard copy in kleur voor in de cursusmap.

Op verzoek sturen wij u de deelnemerslijst van de 1e Leergang, zodat u bij uw collega's kunt informeren. Bovendien bieden wij u gratis deelname aan een SOM seminar indien u onverhoopt op één van de geplande dagen verhinderd bent.

Blok 1 - 10 mei 2016 “Maatschappelijk ondernemerschap: “terug naar de kern!”

drs. Wouter Hart (verdraaide organisaties), René Scherpenisse Tiwos (systeemvernieuwing) en drs. ir. Jessie van Rooij SSW(terug naar de kern)

Uw stakeholders verwachten dat u nog efficiënter en klantgerichter gaat werken. Daardoor ontstaat de vraag hoe u het eigenaarschap van processen en systemen zo laag mogelijk in de organisatie kunt neerleggen. Een veelgebruikte vorm zijn de zelfsturende en zelforganiserende of resultaatverantwoordelijke teams.

Uw huurders kunnen zelf meer regelen dan u ooit voor mogelijk heeft gehouden.

In welke mate kan het huurdersportal uw bedrijfsvoering ondersteunen?

In hoeverre leiden keuzes ertoe dat er een structuuroplossing komt voor wat eigenlijk een dieperliggend probleem is? En wordt de vorm niet weer snel een doel op zich?

De leerdoelen zijn:

- waar liggen de grenzen van uw maatschappelijk ondernemerschap?
- wat kan een woningcorporatie loslaten en wat juist niet?
- kunt u voorkomen dat systemen overheersen boven de gevoelswereld van klanten?
- wat betekent deze ontwikkeling voor de inrichting van front- én backoffice?

Blok 2 - 31 mei 2016 “Leiderschap, besluitvorming en verantwoording”

prof. dr. Jaap Boonstra SIO (organisatieverandering) en drs. René Grotendorst oud voorzitter Raad van Bestuur Rochdale (leiderschap in transitie)

Welke bestuurscultuur en leiderschapskwaliteiten passen bij een woningcorporatie en hoe kunt u hier succesvol in interveniëren? En hoe is het besluitvormingsproces en de verantwoording over de besluitvorming ingericht? En wanneer en hoe betreft u de Raad van Toezicht? Reflecteert u periodiek op uw functioneren en toetst u of de uitdagingen nog aansluiten bij uw eigen kwaliteiten?

Met het veranderingsproces bij Rochdale spiegelen we de theorie van Jaap Boonstra aan het verleden en aan de toekomst van de woningcorporatie.

De leerdoelen zijn:

- welke bestuurscultuur en leiderschapskwaliteiten passen bij een woningcorporatie?
- wat mag van leidinggevenden wel en niet worden verwacht?
- hoe kunt u als leidinggevende succesvol interveniëren bij veranderingen?

Huiswerkopdracht 1: inleveren voor 1 juli 2016 (3 PE):

Voor welke opgave staat uw woningcorporatie. En hoe gaat u daar invulling aan geven?

Blok 3 – 31 augustus 2016 “Veranderingen in de samenleving: visie en strategie”

**prof. dr. Jan Rotmans (veranderingen in de samenleving en transitie) en
drs. Jan van der Moolen (visie en strategie)**

In korte tijd is er veel veranderd voor woningcorporaties. De combinatie van verhuurdersheffing en veranderingen in het huurbeleid zijn van grote invloed op het verdienmodel. Door de Woningwet wordt u geconfronteerd met een overvloed aan regels en worden uw activiteiten beperkt tot het beheer en verhuur van sociale huurwoningen. In de tussentijd verandert de samenleving en verwachten uw omgeving en stakeholders dat u bijdraagt aan oplossingen voor lokale problemen. Deze veranderingen vragen om transitie naar een nieuwe toekomstgerichte visie en strategie voor woningcorporaties.

De leerdoelen zijn:

- wat zijn de maatschappelijke en economische veranderingen in onze wereld
- wat is de betekenis daarvan voor woningcorporaties?
- wat is het maatschappelijke en financiële doel van de woningcorporatie?
- kunnen we door blijven gaan op de vertrouwde paden?
- welke gevolgen heeft de veranderende regelgeving voor de visie en strategie?
- wat is het innovatief vermogen van uw woningcorporatie

Blok 4 - 22 september 2016 “Huurbeleid en investeren”

Prof. dr. Peter Boelhouwer (huurbeleid), drs. Hedy van den Berk Havensteder (optimalisering maatschappelijk rendement) en Jeroen Olthof, wethouder Zaanstad (samenwerking met de gemeente)

De focus op Daeb activiteiten hebben gevolgen voor uw werkzaamheden en uw vastgoedportefeuille. Sluit de voorraad nog aan bij de vraag van de toekomst? Waar liggen de grenzen van uw maatschappelijke ondernemerschap? Mag u, als de stakeholders het vragen, buiten de lijntjes kleuren? Is er voldoende financiële ruimte om dit te realiseren en wat als het vastgoedbelang conflicteert met dat van huurders en/of de gemeente? Vormt het huurbeleid een solide basis voor uw financiële continuïteit? Kortom hoe neem je beslissingen tot (des)investeren binnen een maatschappelijke context?

De leerdoelen zijn:

- waar liggen de grenzen bij het bedienen van de doelgroep?
- welke dilemma's spelen rond werkzaamheden buiten het daeb bezit?
- onder welke voorwaarden kunt u nog investeren in middeldure en vrije sector huur?
- hoe onderbouwt u de afweging investeren versus lage huren?

Blok 5 - 19 oktober 2016 "Risicomanagement bij woningcorporaties"

drs. Carla van der Weerdt RA, Accent Advies en lid RvC van Triodos, Binck en DSW (risicomanagement) en drs. Jan Peter Duijvestein RC, lid Raad van Bestuur Staedion (in control statement)

Het risicomanagement van het WSW en de veranderingen in het toezicht van de Woonautoriteit hebben effect op de besluitvorming. Hoe maakt u uw woningcorporatie zodanig risicobewust dat maatschappelijk ondernemerschap mogelijk. Daarbij moet Raad van Toezicht goedkeuring verlenen over investeringen hoger dan € 3 miljoen. Hoe maak je een afwegingskader voor investeringen en hoe komt u 'bottom up' tot de in control statement? Op speelse wijze verkennen we welk risiconiveau, bij verschillende scenario's rond markt en doelgroepen, acceptabel is voor woningcorporaties.

De leerdoelen zijn:

- welke bestuurscultuur en leiderschapskwaliteiten passen bij een woningcorporatie?
- wat is het belang van een sluitend risicomanagement?
- wanneer bent u in control over uw woningcorporatie?
- hoe komt u 'bottom up' tot de in control statement?

Huiswerkopdracht 2: - inleveren voor 1 november (3 PE)

Welke veranderingen komen op uw organisatie af, welke risico's zijn daarbij te onderscheiden zijn en welke scenario's resp. interventies acht u wenselijk en haalbaar? Gebruik hiervoor de theorie uit de Leergang.

Blok 6 - 10 november 2016 "Bedrijfsvoering en Organisatiecultuur"

prof. dr. Theo Camps van Berenschot (organisatie inrichting) en drs. Marie-Therese Dubbeldam, Laurentius (effectief en efficiënt)

Is de inrichting van uw organisatie erop gericht om de strategische doelen van uw woningcorporatie op effectieve en efficiënte wijze te realiseren? Zijn de verantwoordelijkheden binnen uw organisatie gekoppeld aan middelen en bevoegdheden? Compliance en integriteit zijn belangrijke toetsstenen. En wat mogen medewerkers van elkaar en van de leiding verwachten (structuur) en hoe wordt samengewerkt.

De theorie rond organisatieverandering van Theo Camps wordt gekoppeld aan de praktijk bij Laurentius en aan door u aangeleverde huiswerkopdrachten.

De leerdoelen zijn:

- hoe realiseert u uw missie en visie, met behoud van uw legitimiteit?
- welke organisatiecultuur en organisatie-inrichting zijn hiervoor nodig?
- hoe luidt de vertaling van theorie rond organisatieverandering naar uw praktijk?